

DECIZIA nr. 191 din 29 martie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 316](#) și [art. 330 din Codul de procedură civilă](#)

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 725 din 22 august 2018](#)

Data intrării în vigoare 22-08-2018

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Andreea Costin	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 316](#) și [art. 330 din Codul de procedură civilă](#), excepție ridicată de Pătru Trandafir în Dosarul nr. 1.895/325/2016 al Judecătoria Timișoara - Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.049D/2017.
2. La apelul nominal se prezintă personal autorul excepției de neconstituționalitate, lipsind cealaltă parte. Procedura de citare este legal îndeplinită.
3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul autorului excepției de neconstituționalitate, care arată că, în cererea adresată instanței de judecată, s-a referit și la dispozițiile [art. 5 alin. \(2\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#), instanța omițând să sesizeze Curtea Constituțională cu aceste dispoziții legale.
4. În continuare, relevă aspecte ale litigiului în care a invocat excepția de neconstituționalitate referitoare la modul de aplicare a dispozițiilor legale de către instanță. Arată, în esență, că, potrivit [art. 5 alin. \(2\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#), orice cerere de partaj se taxează cu 3% din valoarea masei partajabile, însă instanța de fond i-a stabilit o taxă de 5%. În soluționarea cererii de reexaminare a taxei judiciare de timbru, instanța i-a stabilit o taxă de 3%. De asemenea, o altă instanță, în soluționarea cererii reconvenționale formulate de partea pârâtă, a stabilit o taxă judiciară de timbru de 5%. Mai arată că dispozițiile [art. 316 din Codul de procedură civilă](#) sunt contrare [art. 315 din același act normativ](#), fiind aplicate nelegal de instanța de judecată, în sensul audierii ca martori a unor rude în litigiul de fond, iar [art. 330 din Codul de procedură civilă](#) este criticat din perspectiva modului de expertizare a unui imobil.
5. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât susținerile autorului nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate, acestea vizând modul de aplicare a unor texte legale de către instanța de judecată. Faptul că o instanță de judecată ar fi încălcat anumite articole dintr-o ordonanță de urgență sau dintr-o lege nu înseamnă că acele texte legale sunt și neconstituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 9 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.895/325/2016, Judecătoria Timișoara - Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 316](#) și [art. 330 din Codul de procedură civilă](#), excepție ridicată de Pătru Trandafir într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de chemare în judecată pentru partajul bunurilor comune și a cererii reconvenționale formulate de partea pârâtă în cauză.
7. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că [art. 316 din Codul de procedură civilă](#) contravine [art. 315 din același cod](#), care prevede că rudele și afinii nu pot fi ascultați ca martori. [Art. 330 din Codul de procedură civilă](#) încalcă [art. 16 din Constituție](#) în cazul în care valoarea stabilită de expert nu este cea pe care o consideră conform prețului pieței.
8. Judecătoria Timișoara - Secția a II-a civilă, contrar prevederilor [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), nu și-a exprimat opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate.

9. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.
10. Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.
11. Avocatul Poporului consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, iar excepția de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulată, este inadmisibilă.
12. Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

13. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 5 alin. \(2\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, invocată de autorul excepției de neconstituționalitate în susținerile sale orale în fața Curții Constituționale, Curtea reține că, potrivit [art. 29 alin. \(1\) și \(4\) din Legea nr. 47/1992](#), instanța constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial, fiind legal sesizată de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Având în vedere caracterul imperfect al cererii depuse de autorul prezentei excepții de neconstituționalitate la dosarul instanței judecătorești a quo, aceasta din urmă a calificat drept excepție de neconstituționalitate numai cererea referitoare la dispozițiile [art. 316](#) și [art. 330 din Codul de procedură civilă](#). Prin urmare, ținând seama de [art. 22 alin. \(4\) din Codul de procedură civilă](#), calificarea cererilor o dă judecătorul cauzei și, întrucât acesta a calificat drept excepție de neconstituționalitate numai cererea referitoare la dispozițiile [art. 316](#) și [art. 330 din Codul de procedură civilă](#), Curtea se consideră legal învestită numai cu aceasta. În consecință, reformularea în procedura din fața Curții Constituționale a cererii depuse la instanța de judecată a quo cu privire la [art. 5 alin. \(2\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) echivalează, în drept, cu ridicarea unei excepții de neconstituționalitate direct în fața Curții, ceea ce este inadmisibil, întrucât are semnificația unei noi excepții de neconstituționalitate, și nu a unei precizări sau completări în privința celei cu care Curtea a fost legal sesizată (a se vedea, cu privire la acest din urmă sens, și [Decizia nr. 244 din 6 aprilie 2017](#), paragrafele 16-24). În aceste condiții, Curtea constată că ridicarea unei noi excepții de neconstituționalitate este inadmisibilă, stabilirea cadrului procesual din fața instanței constituționale realizându-se, de principiu, prin actul de sesizare a Curții Constituționale.
14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.
15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile [art. 316](#) - Ascultarea rudelor și afinelor și [art. 330](#) - Încuviințarea expertizei din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins:
- [Art. 316](#):

În procesele privitoare la filiație, divorț și alte raporturi de familie se vor putea asculta rudele și afinii prevăzuți la art. 315, în afară de descendenți.

- [Art. 330](#):

(1) Când, pentru lămurirea unor împrejurări de fapt, instanța consideră necesar să cunoască părerea unor specialiști, va numi, la cererea părților ori din oficiu, unul sau 3 experți. Termenul va fi stabilit astfel încât depunerea raportului de expertiză la instanță să aibă loc conform dispozițiilor art. 336.

(2) Când este necesar, instanța va solicita efectuarea expertizei unui laborator sau unui institut de specialitate.

(3) În domeniile strict specializate, în care nu există experți autorizați, din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți, judecătorul poate solicita punctul de vedere al uneia sau mai multor personalități ori specialiști din domeniul respectiv.

(4) Dispozițiile referitoare la expertiză, cu excepția celor privind aducerea cu mandat, sancționarea cu amendă judiciară și obligarea la plata de despăgubiri, sunt aplicabile în mod corespunzător în cazurile prevăzute la alin. (2) și (3).

(5) La efectuarea expertizei în condițiile prevăzute la alin. (1) și (2) pot participa experți aleși de părți și încuviințați de instanță, având calitatea de consilieri ai părților, dacă prin lege nu se dispune altfel. În acest caz, ei pot să dea relații, să formuleze întrebări și observații și, dacă este cazul, să întocmească un raport separat cu privire la obiectivele expertizei.

16. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale [art. 16](#) privind egalitatea în drepturi.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestuia cu normele constituționale pretins încălcate, iar nu compararea mai multor prevederi legale între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției (a se vedea, în acest sens, [Decizia nr. 495 din 16 noiembrie 2004](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 63 din 19 ianuarie 2005, sau [Decizia nr. 1.273 din 25 noiembrie 2008](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 873 din 23 decembrie 2008). Prin urmare, întrucât susținerile autorului excepției vizează o contrarietate a dispozițiilor [art. 316 din Codul de procedură civilă](#) cu cele ale [art. 315 din același cod](#), Curtea reține că acestea nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate.

18. În continuare, în ceea ce privește dispozițiile [art. 330 care reglementează încuviințarea expertizei din Codul de procedură civilă](#), Curtea reține că susținerile autorului excepției se referă la modul de aplicare a prevederilor legale într-o situație dată, și anume aceea în care valoarea stabilită de expert nu este cea pe care o consideră conform prețului pieței. Astfel de critici nu pot conduce la constatarea neconstituționalității normei legale.

19. Prin urmare, din analiza excepției de neconstituționalitate Curtea reține că autorul acesteia este nemulțumit de modul în care instanța de judecată a aplicat, în cadrul litigiului în care acesta este parte, dispozițiile legale criticate, astfel încât motivele invocate nu privesc conformitatea prevederilor legale criticate cu Legea fundamentală, ci, în realitate, aplicarea, în concret, a acestora de către instanță, aspect care, potrivit [art. 2 alin. \(2\) și \(3\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, excedează competenței instanței constituționale.

20. De asemenea, potrivit [art. 10 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#), sesizările adresate Curții Constituționale trebuie motivate și, prin urmare, Curtea nu se poate substitui autorului excepției în ceea ce privește formularea unor motive de neconstituționalitate. Acest fapt ar avea semnificația exercitării unui control de constituționalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil în raport cu dispozițiile [art. 146 din Constituție](#). De altfel, prin [Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, Curtea Constituțională a statuat că orice excepție de neconstituționalitate trebuie să aibă o anumită structură inerentă și intrinsecă ce va cuprinde trei elemente, și anume textul contestat din punctul de vedere al constituționalității, textul de referință pretins încălcat, precum și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate existente între cele două texte, cu alte cuvinte, motivarea neconstituționalității textului criticat. În condițiile în care primele două elemente pot fi determinate absolut, al treilea element comportă un anumit grad de relativitate determinat tocmai de caracterul său subiectiv. Astfel, motivarea în sine a excepției, ca element al acesteia, nu este neapărat un criteriu material sau cantitativ, ci, dimpotrivă, ea rezultă din dinamica primelor elemente. Prin urmare, materialitatea motivării excepției nu este o condiție sine qua non a existenței acesteia. De aceea, Curtea a constatat că în situația în care textul de referință invocat este suficient de precis și clar, astfel încât instanța constituțională să poată reține în mod rezonabil existența unei minime critici de neconstituționalitate, ea este obligată să analizeze pe fond excepția de neconstituționalitate și să considere deci că autorul acesteia a respectat și a cuprins în excepția ridicată cele 3 elemente menționate. Or, Curtea apreciază că, în prezenta cauză, indicarea temeiurilor constituționale nu este suficientă pentru determinarea, în mod rezonabil, a criticilor vizate de autoare. Dacă ar proceda la examinarea excepției de neconstituționalitate motivate într-o asemenea manieră eliptică, instanța de control constituțional s-ar substitui autorului acesteia în formularea unor critici de neconstituționalitate, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 316](#) și [art. 330 din Codul de procedură civilă](#), excepție ridicată de Pătru Trandafir în Dosarul nr. 1.895/325/2016 al Judecătoriei Timișoara - Secția a II-a civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Timișoara - Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 29 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,

Andreea Costin
